

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Pál könyvkereskedése
Ide küldendő az előfizetési díjak nyilvántartásai és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 30 fill.

Hirdetések elfogadhatók:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.
Altalános Tudósító-hirdetői osz-
tály Budapest.

NYILVÁNTARTÓI DÍJ 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

Sekélyen és mélyen gyökerező növények váltakozása.

Sekélyen és mélyen gyökerező növényeknek felváltott termelése által a növénytermelésnek jövedelmezőségét akarjuk biztosítani.

Ha folytonosan, vagy igen gyakran sekély gyökerező növények, pl. gabona termelnek ugyanazon talajon, akkor a talaj természete szerint az aránylag sekély feltalaj előbb vagy utóbb kimerül a könnyen oldódó növényi tápanyagokban és azoknak trágyázás által való pótlása nagyon sokba fog kerülni.

A mélyen gyökerező növények, melynek a hüvelyesek, heréfélek és egyéb u. n. leveles növények, ellenben a feltalajt kevésbé aknázzák ki, hanem testük telépítésére szükséges ásványi tápanyagokat főleg az altalajból merítik; a hüvelyesek ezenkívül megfelelő talajon még a légköri levegőből nitrogént is vesznek fel a gyökereken levő gumók segítségével. A mélyen gyökerező növények tehát a feltalaj tápanyag készletét kevésbé veszik igénybe, és pedig annál kevésbé, minél gazdagabb az altalaj tápanyagokban s minél könnyebben lehatolhatnak a gyökerek az altalajba. Minél inkább fennáll ezen eset, annál nagyobb lesz nemcsak a termésmennyiség, hanem azon nyereség is, mely a mélyen gyökerező növények gyér-szár — és aratás alkalmával levélre-

színek a feltalajban való visszamaradása által származik, miáltal a feltalaj ugy ásványi, mint szerves anyagokban ugyszólván költség nélkül gazdagabb lesz az utána következő sekély gyökerező növénynek határozott előnyére.

A mélyen gyökerező növények erősebb gyökérmaradványainak elhalásával egyszermind ut nyitlik a sekély gyökerező növények gyökerei számára is az altalaj felé s ez által azok azon tápanyagokban is bővelkednek, melyekhez különben tényleg elegendő mennyiségben sem juthattak volna.

A talaj mélyebb rétegeiben száraz időjárás esetén még szárazságra igen hajlandó talajon is elegendő nedvességhez jut a növényzet gyökere, a talajvizben feloldott növényi tápanyagokat pedig ozmotikus uton fölvevén, erőteljes levelezete segítségével a növény szervezetének fölépítésére használhatja fel. A sekélyen gyökerező növények nagyobb részt nitrogén fogyasztók, a mélyen gyökerezők pedig nitrogéngyűjtők — ugy a talajt, mint az egész gazdaságot tekintetbe véve.

A sekélyen gyökerező növények tömött strukturában és gyomosan hagyják vissza, a mélyen gyökerező növények ellenben a talajt beárnyékolván, azt kedvező strukturájává és gyommentessé teszik.

A mélyen gyökerező növényeknek kémiai és fizikai hatása is előnyös a talajra. Minél gondosabban és szabályszerűbben van keresztül vize a sekélyen és mélyen gyökerező növények váltakozása valamely gazda-

ságban, annál jobban ki lesz a talaj és levegő tápanyagok tekintetében használva.

Minden növény csoportnak megvan a maga tápanyag igénye, az egyik csoport főleg az egyik, a másik főleg a másik tápanyag iránt igényes s ebben a tekintetben az illető tápanyag összetétele és oldhatósági fokja is határoz.

A terményeknek észszerű váltakozása, a sekélyen és mélyen gyökerező növény-családok tekintetbe vételével a legnagyobb haszonnal jár s a gazdasági termelésnek egyik legfontosabb részét képezi.

A sekélyen és mélyen gyökerező növények felváltott termelésével a kulturnövények edzetebbek és ellentállóbbak lesznek a számtalan növényi és állati ellenségekkel folytatott küzdelemben, mely ellenségek pedig egyoldalú termelésnél óriási pusztításokat szoktak véghez vinni.

Vegyük tehát a fent említetteket fontolóra, s hagyjunk fel a rossznak bizonyult régi rendszerrel, menjünk át sokkal nagyobb s biztosabb termést adó rendszerre! Legyen a vetélszorgás rendszerre való áttérés minden gazda törekvése, mely csak jólétet s vagyonosodást teremt, míg a régi egyoldalú termelés nyomán ma a nyomor és szegénység jár.

Álljon előttünk az a gazdai mondat: »Markolj csak keveset, hogy azt jól megszorítsd, ne a földet, hanem a munkát szaporítsd.«

T Á R C Z A.

Korfuig és vissza.

Írta: dr. Csury Jenő.

IV.

A Quarnero veszedelmessége azonban egy csapással megszűnik, a mint a hajó bejut a Quarnerói szigetek közé. Fiumától Ragusáig megszámlálhatatlan mennyiségű sziget, szigetcetke és szirt van elszórva a tengerben, mely szigetcetkék míg egyfelől megtörve a tenger erős hullámzását, az utazást nagyon kellemessé varázsolják, addig másfelől számtalan, többnyire igen jó fekvésű kikötőkkel erős viharok ellen menedéket nyújtanak. E szigetek között az utazás inkább egy nagy tavon, helyenként széles folyón való hajózáshoz hasonlít, mint tengerhez és csak itt-ott vethetünk egy-egy rövid pillantást a nagy tengerre, ha egyáltalában az Adria nagy tenger, vagy egyáltalán tenger elnevezése igényt tarthat, a mi felett nem kívánok senkivel vitába bocsátkozni.

A dalmáciai tengerpart és szigetvilág egymást kiegészítve olyan panorámát kínálnak, a melynek másával a Kerek földön alig találkozzunk, és a melyet sokan a norvég fjordok felé emelnek, már csak a sötétlők hullámokban visszatükröző gyönyörű égboltozat kedvéért is, mely Norvégiában ha nem is teljesen, de legtöbb esetben hiányzik. A vidék változatossága egyszerűen káprázatos:

kopár, szirtes szigetpartok váltakoznak buja tenyészetű, erdős dűlőkkel; itt meredek sziklafalak, mintha késsel volna lehajtatva, esnek a tengerbe, míg kézzel odább szeliden emelkedik a főnyeres mart lepcsőzetesen hová tovább a magasba; helyenként óriási karók gyanánt merednek elő a tengerből hegyes kőpilérek, meghasogatva, kiköszörülve a tenger és vihar erejétől, rettegelt veszedelmei a hajózásnak; másutt lankás szigetek hordoznak dús növényzetű berkeket. A másik oldalon, a szárazföld felől pedig hatalmas hegy óriások emelik kopár fejüket dacosan az ég felé; a Velebít, Dinári-Alpok, majd a Boszniából, Herczegóvinnából és Montenegroból a tengerre tekintő hegy-csúcsok olyan kiséretet adnak, a melynek nézésével lehetetlen betelni.

E csodavilág akkor kezd előtűnni kiemelkedni, mikor elhagytuk magunk mögött az isztriai szárazföldet. Itt már távolról szemünkbe ölik egy remek kupalaku hegy, a Lussin sziget északi részén emelkedő 588 méter magas Monte-Ossero, mely a kies fekvésű és egy tengeröbölben teljesen elrejtett Lussin-Piccolo üdülőhely elhagyása után is órákon keresztül, tolyton fogva, jéde környezetéből mindig festőien kiemelkedve, mintegy hatalmas utmutató áll előttünk, illetve hátunk mögött. Beáll az est; a lenyugó nap csodás színekkel hinti be a Velebit hegység kopár csúcsait; azt hinné az ember, hogy e hatalmas kőfalak mögött vége a világnak, oly babonás alakulatok tűnnek elénk az esthomályban. S az önkéntelen borzongás, mely e látványra végig szalad rajtunk, nem is ok nélküli; ott, a hegység szorosaihoz és szak-

dékaiban laktak valamikor a vad Uskok; az Adriának hosszú időközön át félelmet terjesztő kalózai, akik amily gyorsan megjelentek duzzadó vitorláikkal a tengeren, ép oly gyorsan tűntek el a szigetvilág csernyei part meglepései között és vitték megközelíthetetlen barlangjaikba tömérdek kincset, mit az elfogott hajókon találtak. Nagy országok és erős erők fogták, szorongatták e vad népet, véget vetendők enyészetet terjesztő kirohanásaiknak, de igen hosszú idő telt el bele, míg e rettenthetetlen tengeri rabló lovagok megszelídültek és békés pásztorokká alakultak át.

Még látni véljük a megtámadott hajó süllyedését, még cseng fülkünkben a győzötték sírása és a győzők vad tombolása, mikor a nap már leszállt, és messziről harang kondulás hallatszik; a hajó új kikötőhöz közeleik, élénk tűnik Dalmátia székhelye: Zara.

A többnyire remek fekvésű dalmát városok közt Zara fekvése kivétel; majdnem síkvidéken terül el és környéke meglehetősen unalmas. Ellenben igen élénk élet uralkodik a szép mólón, hajók érkezésekor; vigan csevegő mozgalmas tömeg jelenik meg ilyenkor a kikötőben, már messziről intgetve az érkezőknek. A parton ideiglenes gyümölcs-piac keletkezik, hogy a kiszálló utasok feloldítsák magukat és természetesen a képes levelezőlapokat árusító sátor sem hiányzik, mert hát mi lenne különben azokkal, akik nem azért utaznak, hogy lássanak, hanem hogy ismerőseinek levelezőlapokká kedveskedhessenek. Maga a város szűk utcái-

KULÖNFÉLÉK.

— **Körszem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXI-ik évfolyam III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralekben vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjen. Tisztelettel a **KIADÓHIVATAL.**

— **Meteorologia.** Csáktornya észlelő állomás június havi feljegyzésének eredményei:

A redukált légnomás maximuma: 751.9 mm. 21. é.

A redukált légnomás minimuma: 737.9 mm. 7. é.

A 0 fokra redukált légnomás június havi közepe: 745.53 mm.

Hőmérséklet abszolút (este 9 órai) maximumának havi közepe: 28.2 C°.

Ugyanannak minimuma 15.3 C°.

Abszolút maximum: 35.5 C°, 30. é.

A száraz hőmérő havi közepe: 19.62 C°.

Csáktornya 30 éves június havi hőmérsékleti közepe: 19.5 C°. Tehát eltérés + 0.1 C°.

A száraz hőm. maximuma: 31.7 C°, 30. é.

Minimuma: 10.2 C°, 12. é.

Páranomás havi közepe: 13.6 mm.

Nedvesség közepe: 81.1 %.

Felhőzet (derült = 0, borult = 10) havi közepe: 5.3.

Csapadék havi összege: 49.1 mm.

Legnagyobb csapadékmennyiség 11.0 mm. 23. é.

A csapadékos napok száma: 14.

Ezek között jégesővel 1, zivattal 7.

Uralkodó szélirány a déli volt = 90:20 17-én a déli órákban naggyűrű észleltett.

— **Hírek a Déli Vasútról.** A Déli Vasút üzletigazgatósága Mayer Nándor katorai állomásfőnököt Zákányba és Kaiser József nagymartoni főnököt Kotorba helyezte át eddigi minőségükben.

val, keskeny síkatorával és a bennük uralkodó lármával és büzzel teljesen az itáliai kis városok benyomását teszi. Nem hiában volt századokon át Velenceze birtoka, bámulatos kalmár, de emelt magas műveltségű nép elpusztíthatatlanul rajta hagyta jellegét.

Ugy Zarában, mint környékén magyar történelmi emlékekkel is találkozunk. Így a Szent-Simonról elnevezett templomban látható az »arca«-nak nevezett síremlék, mely egy két méter hosszú 1.3 méter magas, 0.8 méter sarcofag, kívül belülről képletes jelenetekkel és díszítésekkel, ezüsttel kiverve. Az arca a rajta lévő felirat szerint Nagy Lajos király hitvesének, Erzsébetnek köszöni eredetét és Szent Simon epen maradt testét tartalmazza. A városról nem messze fekvő Zaravecchia helyén állott egykoron Biograd városa, ahol Kálmán királyt 1102-ben megkoronázták a horvátok. E fényes ünnepélyt élénk varázsló képpel szemben sötét háttérként vonul el a novigrádi vár, ahol Nagy Lajos özvegye, a fentebb említett Erzsébet és leánya Mária, a nagy király halála után az ellenpárt foglaltak és ahol a királynét pártja érkezték híreire megfojtván, tetemét a vár falon át a mélységbe vetették.

Ily szomorú emlékeket mivel lehetne gyorsabban eltüntetni, mint egy pár kupicza kitűnő marashinóval, e pompás liqueurrel, mely Zarának kizárólagos és minden concurrentia nélkül álló terméke. Ennek előállításával több gyár, — köztük a legnevezetesebbek a Drioli, Luxardo és Vlahov félek, — foglalkozik. A marashino jellegzetes sajátosságát a Prunus, Marasca, Host nevezett meggynek köszöni, melynek leveleiből és gyümölcséből a liqueur készül, és amely meggy faj csak Dalmáciában, ott is csak bizonyos területeken tenyészik, míg ha idegenbe ültetik át, jellemző illatát és zamatait és ezzel értékét is elveszti. Ezen különlegesség első előállításának helye és ideje ismeretlen; valószínűleg valamely ottani kolostorból származik; tény azonban, hogy már a XVI-ik században barátok foglalkoztak előállításával és az úgynevezett »letivizéhez« (aqua vitae) hasonlóan különféle bajok ellen orvosságként és erősítő szerül alkalmazták.

(Folytatása következik.)

— **Jegyzői gyűlés.** A csáktornyai járás jegyzői köre ez idei közgyűlését folyó hó 6-án Stridón tartja meg.

— **Úrnapija Stridón.** A sátoros ünnepek közül külsőségében is fényével és magasztosságával kimagasló Úrnapiját ez idén is vallásos ájtatossággal ülte meg Stridó intelligenciája, a hivatalos elem csoportja, az általi iskolák növendékeinek serege, tanítóik vezetésével és a földmives nép nagy tömege. A szt. misét főt. Ivko János plebános mondotta Capanec János segédlelkész asszisztálásával, melynek végeztével a párosával sorakozó ájtatos hívők körmenete harangzás és mozsarak durranásai között megindult. A baldakin alatt a szentséggel haladtak a papok, utánuk a csendőrség és a pénzügyőrség díszben, Kelterics Mihály a szertartásnál segédkező egyházi gondnok az énekkar és a nők hosszú páros sora. A baldakin előtt kis fehér ruhás iskolás leánykák Krampatitsné tanítónő felügyeletével sűrűn hintették a rózsát és más virágokat, majd a zenekar lepdelt, az iskolás gyermekek serege és a férfiak páros tömege. A pénzügyőrség előtt felállított és — »Dicsértessék az Ur feliratu dísz kapu keresztül a 4. sátornál végzett ima után, — melyben a Kerman János orgonista által betanított énekkar, s zene egyesület ének és zene számmainak előadásával, elismerésre méltóan közreműködött, — hosszú körmenet visszalért a templomba, ahol a nagy és megható ünnepi ájtatosság — »Teged Isten dicsérünk« — szolozsmájával befejezést nyert.

— **Köszönetnyilvánítás.** Alulírott hálás köszönetét tejezi ki a stridói körjegyzőség alá tartozó községek biráinak azon kegyes adományaikért, a melyet Urnap alkalmával az énekkar és a zene egyesület részére, 14. korona összegben jutalmul az igyekezelt fokozására felajánlottak. Stridó, 1905. június hó 26. Tisztelettel: Kerman János orgonista.

— **Csendőr tanfolyam Csáktornyan.** A székesfehérvári csendőrkerület parancsnoksága június hó 25-én kelt rendeletében tudatta a csáktornyai járás csendőrpáncsnokságával, hogy ha Csáktornyan alkalmas helyiség lenne kapható, úgy Csáktornyan egyelőre csak a következő egy évi időszakra csendőrtanfolyamot akar létesíteni. A tanfolyam alkalmából 120—130 ember részére kell hely. Mint értesülünk, a tanfolyam megnyitásának már mi sem állja útját, a menyinyben Festetich Jenő gróf a tulajdonát képező és ez idő szerint üresen álló régi járásbírósi épületet 1200 kor. évi bérért hajlandó odaadni a tanfolyam céljaira.

— **Csalódott erdei munkások.** Június hó 28-án délután 29 aradmegei oláh munkás állított be a csáktornyai szolgabíróshoz, hogy haza szeretnének utazni, de pénzüik nincs. A kérdezősködére azután elmondották: hogy egy héttel előbb valami ügynök felfogadta őket Mária Radnán Rotschild kamencicai (Horvátország, ivánoveci járás) fakeskerdő részére, kinél a kamencicai erdőben vasuti talpfákat és más hasonló tárgyakat kellett készíteniük. Azonban a munkások, nem tudván a helyi körülményeket, oly alacsony egység ár mellett vállalkoztak a munkára, hogy keresetükből nemhogy hozzátartozóiknak nem jutott, de maguk sem tudtak kijönni Kamencicán. Mivel pedig a tulajdonos nem volt hajlandó többet fizetni, tehát a szegény munkások felkerekedtek és gyalog eljötték Csáktornyára, honnan azután kivánságukhoz képest haza is küldték őket Mária Radnára.

— **Vesztett kutya Belicán.** Belicán Murai Róbert földbirtokos ispánjának a kutyáján a veszteltség június hó 28-án kitört. A vesztett eb egy fiut harapott meg, több kutyát megmart, továbbá egy sertésnek leharapta az orrát. A megmart kutyák egyike szintén megharapott egy fiut. A két fiut még aznap felszállították a budapesti Pasteur intézetbe. A vesztett kutyák egyike Zalaujárva is átfutott, hol vagy 20 kutyát szintén megmart. Belicán az összes kutyákat kiirtották.

— **Galamb verseny.** A múlt számunkban már megemlékeztünk róla, hogy a Columbia postalgalamb sport egyesület Csáktornya és Budapest között június hó 20-án galamb versenyt rendezett, s galambokat Csáktornyan ugyan az nap reggel 6 órakor bocsájtottak fel. E galamb verseny eredménye a következő: Elsőnek érkezett Budapestre 4 óra 1 perc alatt Malosik Ferenc kék tojója. Második 4 óra 13 perc alatt Deutsch Rudolf kék tojója. Harmadik 4 óra 15 perc alatt Seidl és ifj. Kell vörös tojója. Negyedik 4 óra 17 perc alatt Szenyéri István vörös himje. Kiváló rekorddal érkezett 3 óra 5 perc alatt a Columbia katonai állomásnak 203. számú vörös tojója. A versenyben 474 galamb vett részt.

— **Nem lesznek új jegyzőségek.** A közel multban a körjegyzőségek szaporítását határozta el a magas kormány, mely szaporítás folytán Zalavármegyében is több új jegyzőség állítatott volna fel; ezek között a csáktornyai járásban is egyelőre egy. Most azt olvassuk, hogy az új körjegyzőségek felállításának tervét a belügyminiszteriumban teljesen elejtették és az új kormány a kibocsájtott rendeletek figyelembe vétele nélkül fog abban határozni, megvalósítja e az előző kormány tervét, minthogy annak a megvalósítása sokféle nehézségbe ütközik.

— **Vád-eljítés.** Tren Luigi udinei születésű csáktornyai lakos, Salon Péter építőnek a palléra folyó évi április 2. Drávavársárhelyen a régi dohányszárító pajtát bontatta le, miközben a pallér a munkások figyelmeztetésére nem hallgatva, a tetőváz összeomlott és egy munkáson a leomló gerendék súlyos sérüléseket ejtettek. Az ügyesség Tren Luigit gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolta. A bizonyítási eljárás során beigazolást nyert, hogy egyrészt a gondatlanság tényálladéka fenn nem forog, mert Zalamegyének az épületbontásokra vonatkozó szabályrendelete nem lévén, ennek be nem tartásával a terhelt nem követhetett el mulasztást. Másrészt azonban kiderült az is, hogy súlyos testi sértés sem áll fenn, mert Bujánovics sérülése 8 napon belül gyógyult. A közbíró ennek folytán a vádat elejtette és a bíróság Tren ellen az eljárást beszüntette.

— **Az »Iparosifjak Egyesületé«** június hó 22. tartott mulatságán felülfizettek: Kertész Lajos, Pecsornik Ottó 10—10 K.; N. N. 5 K.; Strausz Sándor, Wollák Béla dr. 2—2 K.; Kohn Herman 1.60 K.; N. N., Németh János, Friedl József, Zrinyi Viktor, Heinrich Miksa, Margitay József, Salon Péter, Kopjár Sándor, Zrinyi Miklós, Benedikt Béla, Rosenber Richard, Nuzsy Mátyás, Neumann Albert 1.40—1.40 K.; Dékány Mihály, Schwarz Albert dr., Mayer Herman, Hochsinger Sándor, Ács János 1—1 K.; Scheiber Mór, Bernyák Károly, Szocsics Mihály, Frász Balázs, Szavcsuk József, Szalay László 80—80 fillér; Weisz Miksa, Székely Vilmos, Kraschovetz József, Viasz Nándor, Horváth

József, (Drávavásárhely) 60—60 fillér; Nádaszi József 50 fillér; Heissig Ferenc, Pálya Mihály, Petrics Ignác, N. N., Pintács Károly, N. N., Korpits Rezső, Hoffmann Ignác, Matjasec Mátás, Marcus Ferenc, Március Károly, Hrusócy Elek (Drávavásárhely), N. N., Zelenkó Rezső, 40—40 fillér; Králl Mátás, N. N., Mikk Szilárd, N. N., Plichta Béla, Dénes Béla 20—20 fillér. Összesen: 69 K. 30 fillér. A felülfizetésekért fogadják az illetők az egyesületnek ez uton nyilvánított legmelegebb köszönetét.

— **Perlakról írják:** A «József Főherceg Sanatorium Egyesület» perlaki bizottsága Dr. Szabó Zsigmondné elnöklété alatt július hó 8-án este 7 órakor a »Hermann« vendéglő kerthelyiségében kerti ünnepélyt rendez. Az estély igen látogatottnak ígérkezik, minthogy elővételre eddig 200 belépőjegy adatott el. Lesz az estélyen jótékony-célú bazár, cukrázda, állatsereglet, panoráma, világposta, konfetti csata, virág csata stb. Éjfélkor nyílik meg a tarka színpad változatos műsorral. A zenét Sárközy csáktornyai jóhírű zenekara szolgáltatja. Remélhetőleg az estély jövedelme szép összeggel fogja gyarapítani az áldásos egyesület neves célját. A belépődíj 1 kor. Jegyek előre válthatók Dr. Szabó Zsigmondné urnónél Perlakon.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter Szabó Pál segédjegyzőt a letenyi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Rablás.** A napokban Orbán Iván zrinylfalvai lakos az országban haza tartott, mikor egy előtte ismeretlen emberrel találkozott. Az idegen szóba elegyedett vele és együtt folytatták útjukat. Egy rozs tábla mellett hirtelen lehajolt az idegen és egy duzzadó erszényt vett fel a földről. Kinyitotta, azonban annak tartalmát Orbánnak nem mutatta meg, csak annyit közölt vele, hogy nagyon sok pénz van az erszényben. — Felszólította Orbánt, hogy menjenek a vetés közé és ott osztozkodjanak meg a pénzen. Orbán szívesen ráállt az idegen ajánlatára és bementek a rozsok közé, itt azonban egy harmadik ember is várt rájuk, annak a cimborája, ki az erszényt találta. A harmadik, ki már várt rájuk, azzal támadta meg őket, hogy az ő elvesztett erszényét, biztosan Orbán és társa találták meg. — Orbán tiltakozott ez ellen, sőt az idegen felszólítására elővette és megmutatta a maga erszényét, melyben 80 korona volt. Alig, hogy Orbán elővette az erszényt, az idegenek azt kikaparták a kezéből és elszaladtak. A furfangos gazembereket most körözik.

— **Lövöldözés.** Edesár Balázs pusztafai lakosnál június hó 17-én puszkából sörrel az ablakon valaki belélt. Szerencsére a sörrel az ablaküvegek összezuhanásán kívül senkiben sem tettek kárt. A nyomozás eddig pozitív eredményre nem vezetett. Annyi azonban kétségtelen, hogy Edesárnak nem valami jóakarója volt a lövöldöző.

— **Halálozás.** Löwy Jakab polstrai kereskedő folyó hó 24-én életének 62-ik évében elhunyt. Temetése 27-én délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor volt nagy részvét mellett a helybeli izr. temetőben. Nyugodjék békében!

— **Nyári mulatság.** Ráckanizsán ma Kozma György vendéglőjének árnyas kert-helyiségében táncmulatság rendeztetik. Kezdeté delután 4 órakor.

— **Gyümölcsstermelőink figyelmébe.** A földművelési miniszter e héten a következő hirdetményt tette köze: A gyümölcsértékesítés előmozdítása céljából egyes oly közsé-

geknek, valamint szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcsstermetnek és azt friss állapotban kellő áron értékesíteni nem tudják, a miniszter a rendelkezésre álló almabor sajtók, valamint talyigára szerelt szeszfűző készülékek valamelyikét 3—6 heti használatra ingyen engedélyezi, ha eziránti kérvényeiket legkésőbb f. évi július 15-ig hozzá betérjesztik.

— **Halálozás.** Bayer Gyuláné szül. Hirschsohn Róza folyó hó 1-én, éjjel hosszasan szenvedés után Zalauváron elhunyt. Ma délután teszik örök nyugalomra a helybeli izr. temetőben. Béke hamvaira!

— **A renaissance.** A renaissance színes és ragyogó történelmet nem tudta kimeríteni négy század sem, ma is vonzó, érdekes, titokzatos ez a kor, a mely felé lankadatlanul szárnyal a költők, festők és tudósok képelete. A görög művészet hanyatlása óta a leggazdagabb kor ez, a mely az emberi szellem dicsőségét hirdeti. A klasszikus nagy művészet kelt új életre, a pogányság szín és formaérzéke került el a keresztény templomok falain; a zsiabadságból feltámadó emberi szellem az újjászületés győzedelmét ünnepelte. Szabad szárnya kelt a gondolat és költők és tudósok új érzéseket, új világgélfogásokat fedeztek fel. Mint a fák nőttek ki a földből a templomok és műre-mek, feltámadtak a csonka eltemetett műkincsek, a pápaság maga volt a pogányság emlékeinek fenntartója és őrizője. Nagykoká nőttek az emberi indulatok, versekben és képekben nyílt ki a szerelem, véres volt a harag, a világ fővárosává lett Róma és a tengerek urává Velence.

Ennek a tündérvilágnak színes történetét adja komoly, tudományos alapon jóhírű tudósunk, dr. Csuday Jenő egyetemi magántanár a Nagy Képes Világtörténet VI. kötetében, a mely füzetes kiadásban most folyik és a melyből a 222—223. füzet most látott napvilágot.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

— **Közigazgatási tanfolyami internátus.**

A községi és körjegyzők kiképzése céljából Szombathelyen rendszerezített községi közigazgatási tanfolyamon, Szombathely város támogatása mellett, már két év óta internátus áll fenn, melyben 20 szegénysorsu hallgató díjtalanul teljes ellátásban és lakásban s mintegy 10—15 hallgató csupán ingyenes ellátásban (étkezésben) részesülhet. Az internátusba való felvétel a tanfolyam megkezdése után szeptember hó folyamán történik. Az előadói kar a teljesen vagyontalan hallgatókat egész ingyenes bennlakásra és ellátásra, a kevésbé szegényeket mérsékelt s esetenként megállapítandó díj melletti bennlakásra, vagy díjtalan avagy mérsékelt áru étkezésre hozhatja javaslatba. A bennlakók tágas szobákban vannak elhelyezve. — Ellátásuk tisztességes és elegendő reggeli, ebéd és vacsorából áll. Az internátusba felvett hallgatók ágyneművel is ellátottnak. Bővebb fölvilágosítások kaphatók a községi közigazgatási tanfolyam igazgatójánál, Szombathelyen (vámegyház).

— **Sajtyár vármegyénkben.** Két gazdag svájci időz most Letenyén, akik abból a célból értekeznek a letenyi és környékbeli nagy- és kisgazdákkal, hogy lehetővé tegyék egy sajtyárnak Letenyén való létesítését, amely célra ezt a vidéket és ennek gazdasági viszonyait kiválóan alkalmasoknak tartják. Hogyha Letenyé és vidéke gazdaközönsége naponként 40 hektoliter tejnek beszállítását biztosítani képes: úgy a sajtyár, — mely egyuttal nagy sertéshizláló léteppel lenne egybekapcsolva, — már szeptember hóban a megvalósulás stádiumába

lépne. Ez a nagy fontosságú ipari kereskedő-vállalkozás mindenesetre a legmesszebb menő érdeklődést és támogatást érdemli.

— **Irodaathelyezés.** Dr. Kovács Lipót ügyvéd irodáját, a Wlasics-utca és Erásébel-tér sarkán levő Neuwirth-féle ház első emeletére helyezte át

Nyári menetrend a Csáktornyát érintő vonatokról.

Csáktornyára érkeznek:

1.) Budapest felől:

5 óra	50 perc.	reggel	személyvonat
12	58	délben	gyorsvonat
3	40	délután	személyvonat
8	13	este	vegyesvonat
1	7	éjjel	gyorsvonat

2.) Pragerhof felől:

4 óra	36 perc.	reggel	gyorsvonat
10	54	dél előtt	személyvonat
4	2	délután	gyorsvonat
9	55	este	személyvonat

3.) Zalaegerszeg felől:

8 óra	45 perc.	reggel	vegyesvonat
9	54	este	személyvonat

4.) Varsád felől:

4 óra	18 perc.	reggel	vegyesvonat
5	38	reggel	
10	49	dél előtt	
12	50	délben	
3	41	délután	
9	49	este	személyvonat

B.) Csáktornyáról indulnak:

1.) Budapest felé:

4 óra	39 perc.	reggel	gyorsvonat
5	51	reggel	vegyesvonat
11	12	dél előtt	személyvonat
4	5	délután	gyorsvonat
10	15	este	személyvonat

2.) Pragerhof felé:

6 óra	10 perc.	reggel	személyvonat
1	1	délben	gyorsvonat
4	3	délután	személyvonat
1	10	éjjel	gyorsvonat

3.) Zalaegerszeg felé:

6 óra	4 perc.	reggel	személyvonat
4	28	délután	vegyesvonat

4.) Varsád felé:

4 óra	41 perc.	reggel	személyvonat
6	15	reggel	vegyesvonat
11	44	dél előtt	
1	30	délben	
4	30	délután	
10	30	este	

Alulírottak a maguk, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett, felejtethetetlen jó hitvesnek, anyának és gyermeknek

Koós Antalné szül. Pallér Szabinának

folyó hó 11-én délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 25-ik, legboldogabb házasságának 8-ik évében történt gyásos halálát.

A megboldogult földi maradványai folyó hó 12-én délután 4 órakor helyeztetek a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra.

Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 13-án mutatott be a Mindenhatónak a bottornyai róm. kath. templomban.

Bottornya, 1905. év június hóban.

Örök béke lengjen porai felett!

Koós Antal
feje.

Pallér Antal és neje szül. Banutay Cecília
szülei.

Letván, Mariaka, Emilia, György
gyermekel.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinara, naj se pošiljaju na ime, Margitai Józsefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanput i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvrt leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i f. l. računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Hranitba deteta.

Hrana maloga deteta nije takova, kak već jakšega deteta ili odrasloga človeka. Detešće ni moći s po redovitim vremenu cecanjem hraniti, jer njegov slab i mali zadržatelj najedenput samo malo hrane mora u sebe zeti. Zato takva mala detešća moraju su početka na svake 2—3 vure kojiti, ali prisiliti na cecanje, ili ako niti neželi, mleku u vusta dojiti netreba, jer takvo detešće još nema volju k jestvini, ono redovito samo onda ceca, kada i primim se javljajuću čutenje glada njega na cecanje uzbuđi i redovito samo tuliko ceca, kuliko je za hranu dosta. Ako već ceca, ili od mere već mleka silimo vu njega, ono kaj je zvišega, najvišekrat vun zbluva, ili ako nezbluva, pretršene žaludca probavljenoga betega, najgusteše grizu načini.

Za 3—4 tjedne potlam je već prokuha žaludca redoviteša i tak već hrane potrebuje dete. Vezda se već jako plače, ako je gladno. Vezda nesmjemo zavlačati kojenje, jer ako detešće nekojimo svigdar on 'a, kad je gladno, i glada splačom da vun, ili kak je to po nekojih mestah bedasta navada da dete, či se dva dni nepokrsti, tak dugo neca onda, hranitba njegva bude jako pomenjkana pak ako se to višekrat opetuje, dete oslabi zaostane, posuši se; dobro na brigi imano dete, dobro hranjeno dete pod cecanjem lletno raste, debeli se i zdravo je hudo hranjeno, slabo detešće je skorom nigdar ne zdravo i kajkakvoga betega lahko dobi, jer pak slaboga i betežnoga deteta na brigi imati s puno više trudom ide, kak

zdravoga deteta, zato zanemara hranitbe detešća još više brige i truda daje roditelju, ili dojki, kak da se ono redovito hrani.

Detešće se mora i odhraniti brez cecanja, ali takva hranitba navek s velikom s — brigom ide i poleg velike brige ipak se nenahrani tak dete, kak bi se nahranilo na cecko zdrave matere ili dojke. Zato na s takvim načinom hraniti detešće samo onda naj stupimo ako poleg nezdravosti matere dete nemože cecati i poleg siromaštva nemože obitelj dojku držati. Vu takvim slučajju s velikom brižljivoštom moramo biti na hranu deteta.

Hrana deteta i vu ovim slučajju je mleko; i s mlekom se mora uprav tak hraniti. da ono spodobno bude k cecanju. Gđa je jeden dan staro dete, već mu cukorastu vodu davamo po kavinski žlici vu vusta drugi i tretji den već treba k ovi vodi malo zavreljenoga mleka dati i to tak, da vode č tirikrat više bude, kak mleka, dakle k za četiri žlice cukoraste vode treba za jedno žlicu — zavreljenoga mleka dati. — Ako detešće već dobro i s voljom guta takvu hranu, onde već na tretji den moći početi redovitnu hranitbu.

V prvih dveh tjednov detetu se mora k mleki dvakrat više vode dati, tak da samo tretja stran bude hrane zavreljeno čisto mleko.

Tretji i četrti tjeden mora biti polovica hrane mleko i polovica voda; još i petoga i šestoga tjedna treba mleko s vodom napustiti tak, da samo tretja stran bude voda.

Takvu hranu najpričineše tak napravimo, ako mleko s vodom na žlice smeša-

mo; dakle v prvih dveh tjednov k za jednu žlicu zavreljenoga mleka za dve žlice vode denemo; tretji i četrti tjeden za dve žlice zavreljeno mleko s za dve žlice vodom zmešamo; peti i šesti tjeden još navek s vodom napuščamu mleku, tak, da za dve žlice zavreljeno mleko s za jedno žlice vode zmešamo. K takvi hranitbi navek, zavreljeno mleko upotrebavajmo, pak najedenput ne treba čuda takvoga mleka pripraviti, jer tak zmešano mleko se lletno zkiše.

Tak hranijuć detešće višekrat treba dati tak napravljeno mleko i tak je brižljiveša odhranitba kak pri cecanju, ali s ovim redom bude hranuvanje navek takvo, da slab žaludec i čreva deteta budu navek mogli prekuhati hranu i kak žaludec i čreva — budu navek jakša, takude i navek jakša i hrana. I materinsko mleko je odkraja pak samo potlam poslane gusteše i gusteše. Toga natavnoga reda moramo slediti bez cecanja hranitbi. Posle šest tjednov s zdravomu detetu tak objačiju već čreva i šaludec i tak redovito delaju, da već i čisto mleko prekuhaju i tak se od ovoga časa s čistim zavreljenim mlekom moraju hraniti.

Nebrizljivi roditelji i bezdušne dojke navadne su dete s tako zvanim «cuclji» hraniti. To se tak načini, da vu jednu platnenu torbice ili capu v mleku namočenu zemlju ili flaček kruha deneju i to torbicu onda deneju vu vusta deteta i siromašnu dete iz toga si mora cecati vun svoju jako slabu hranu. Poleg takve hrane dete se posuši, zaostane vu cuclinu mleko od kruha ili zemlje skiše i skišano mleku pri detetu, vu najviše slučajju tak težkoga črevenoga betega tak veliku grizu načini, da vu tim

Z A B A V A.

Čudnovato promaknuće (elölépés).

Pruski kralj Friderik veliki je imal lijevu nogu nešto kratju od desne, pak je kod hodjenja rabil batinu u koju se je upirao. Ovu batinu je on uvijek imal sohom, i na kolih, ako se je vozil, i na konju, ako je jahal, jer je negda i sa kolah i sa konja znal odsesti i pieške dalje iti. On je bil vrlo dobre čudi gospodin ali nagel kak puškin prah, pak ako mu se gde kaj nije svidlo, to je on tom svojom batinom krivca odmah znal po plećih oplesti. Mnogi oficir dapače, je njegovu batinu dobi za koštati. —

Jednoč na svojem putovanju po manevrih, je došel k jednomu takovomu manevru, koj je osobito zlo se provadjal, sve je išlo kak zakleto i nikaj se nije hotelo slagati tak, da je kralj baš zlovoljan postal. U to je još nesreća hotela, da je jedan čudni konjanik pod komandom svog kapi-

lana, krivi pravac uzal, te je skoro i kralja tu na konju sedečega prejahal.

Sad pak je kraljevoj trpljivosti bil konac. Od srditosti kresećemi se očmi, digne svoju batinu a konja pritisne ostrugami te poletel prama kapitanu.

Kako je već gore spomenjeno, je tu kraljevu batinu već mnogi oficir koštal, pak je i kapitan dobro znal, kak bude sad došlo i čim je videl da kralj izraven knjemu, pak još k tomu zdignjenom batinom jase, oberne hitro svog konja pritisne ga ostrugami, pak kak je konj mu bil punokrvan, (Vollblut) izniknul je u jednom hipu izpred očih kralja, koj ga svojim konjom, makar je takaj bil punokrvan, nije mogel dostiçi, jer kapitanov konj je bil hitriji.

«Dobar konj — vrlo dobar konj!» mrmljal je kralj za sebe i gledal na onu stranu kam je kapitan zniknul.

«Ali kapitan, makar je i kraljevoj batini vušel, je ipak dobro znal, da polag svega toga sada ipak dojde red na njega, pak za to čimer domov došel, od ah je napi-

osal svoju esignaciju te ju je predal svomu berstaru.

Kada je drugog dana oberstar se pri kralju javil i vrhu svega što je bilo, rapport podnesel, predal mu je zajedno i kapitanovu resignaciju s riečmi, da s kapitanom Koppfelsom regimenta gubi jednoga od najboljih oficirah.

Kralj se pitajućim licem obrne k oberstaru. «Tako?» — veli zategnjeno — «ali včera je ipak strahovite bedastoče i zmešarije napravil.»

«Vaše Veličanstvo» — odgovori oberstar — «Včera je sve išlo grbavo, kak da je zakleto, — včera je moral biti on glasoviti prorokuvani nesretni dan.»

«No» — veli kralj i mahne rukom — «ja mislim, da će resignaciju opozvati i nadalje ostati. Hoću mu danas kod parade sam reći.»

Kad su se o podne, posle parade, kak navadno, oficiri na jednu hrpu sgrnuli, da čuju svog predpostavljenog zapovedi, ili dapače svog najvećeg ratnog gospodara, t. j.

betegu tak slabo hranjeno dete redovito fletno pogine. Zato svaka mati i svaka dojka naj se čuva dete tak hraniti, jer jedno nedužno dete tak zkončati je veliki greh, velika bezbožnost.

Voogi misliju da mati, ili dojka pod vremenom cecarja po drugim načinom drugač moraju se hraniti, tak misliju da onda mati ili dojka čuda moraju jesti i piti vino, jer tak onda budu čuda mleka imale, ali to nije istina. Mati ali dojka naj se pod jednim najredoviteše hrani i naj se osobito čuva, da si žaludca Nepreterši, pokvari, jer onda se njoj i mleko tak pokvari, da od toga i dete obeteža, ognjenicu ili grizu more dobiti. Niti to nije istina, da bi od vina ili pive već mleka postalo. Ako ženska med branom malo vina, ali pive pije, to neškodi detetu, ali niti nehasni; ako pak ženska takve čuda pije, to ni dabi omnožilo mleko, nego pomenja, pak ga more tak pokvariti, da od takvoga mleka more zbeležati dete.

Dakle mati ali dojka imaju veliku brigu obnuti na svoje zdravje, jer ako ona zbeleža i dete bude betežno. Naj se redovito hrani, naj se čuva od pretršenja žaludca, da se neprehladi, nagosćenje naj nejde, betežnike ili mrtve naj ne pohadja; s jednom rečjom s najvećšom, brigom da čuva svoje zdravje, jer ako zbeleža, njezin beteg s još većšom merom bude vun vdrl pri malim detetu.

Tabor vu Ažiji.

Kak da bi zaspal ravno tak je prestal glas od mira i na mestu toga či sve bolje dojdeju glasi koji glasuju, da vu Mandžurij su dva šeregi već jeden pred drugim, kak se to veli jeden drugoga vu nos suva. Patrole se već i gdegud posvadiju pak morebiti gda budu naši čitatelji ove rede čitali već onda je i bitka bila, koja bude ili japancom ili rusom zaslužila preobladanje.

Vu Ruskoj se tvrdo ufaju, da budu japanci i sada preobladali ruse.

Japanci na onih mestah, koje su osvojili, čista vu red postaviju stališ. Poštu naredi, zatem zazidje grade i trsi se da si na ovih mestah trgovinu i na dalje osvoji.

Dok japanc se tak pripravljaju, zatoga vu Ruskoj vu strašnoj meri je vudrila vun buna. Na jezere i jezere mrtvih i oranjenih

kralja, za njihovo dobro ili nevaljano držanje, pohvalu ili prikor, obrnul je kralj svoga konja te je pričel izraven prama kapitanu Koppenfelsu jahati, koj kad je to opazi, je opet pričel sve farbe mienjati, jer, čemu je včera vušel, eto danas mu u diel dojde, jedino ga je to tiesilo, što kralj nije bačinu u ruki držal, već je po konju mirno dole visela, a to je bilo bolje znamenje, nego li da ju je u ruci visoko držal, kak včera, pak za to je i officir danas ostal miran skupa svojim konjom, a drugčije bi se bil i danas opet svojim »punokrnatim» u biegn pustal.

Kad je kralj do kapitana došel, nagovoril ga je glasno, da su svi okolo stojeći dobro čuli: »Kapitan Koppenfels! On mi je kakti dobar officir hvaleni — (jer kralj je svakoga sa »on», a nikada sa »vi« ili ti »apostrophiral), i njegovi predpostavljeni se snjnim diče, pak zato sam ga majorom naimenoval . . . a zakaj je včera pri manevru tak naglo spred mene pobegnul?»

Sav zmeteni novi major, niti se nena-

postane žrtvom bune. Najveća je buna vu Lodzu. Tu su težaki iz kamenja velika bašte napravili iz kojih bombe mečeju i strelaju med soldate. Dok takovu baštu osvojiu soldati i pol dneva mine. Kozaki strašno nemilostivo postupaju sa ljudmi.

Kak sada dojde glas Roseweltovomu trudu je ipak ta svrha, da tak Ruska, kak Japanska su prijavili svoje poverenike, koj budu od mira razpravljali.

Telovo vu Štrigovi.

Lěpi svetek telovo je i ljetos lepo obslužilo Štrigove inteligentno občinstvo, školska deca pod vodstvom gosp. navučiteljah službeniki i vnogo ljudstva. Svetu mešu je velečastni Ivko János plebanus zvršaval sa pomoćjom Cepanec I. kapelana. Po svršenju svete meše je vu pari išlo veliko množina ljudstva med zvonjenjem zvonov i strelanjem možarov.

Pod nebom (baldakinom) su sa svetim sakramentom išli popi za njimi žandari i financi vu paradi; — Kelnarics Mihály pomoćni cēmeister, popčvači i ženskah čugi red. —

Pred baldakinom su vu belini išle školske devojčice, pod vodjenjem gosp. Kramaticsa gospe i sipavale su ruže i drugo cvětje a pred ovimi je išla banda školska deca i mužkih množina.

Pred finanskom hižom je bila postavljena lesa sa napisom. »Hvaljen budi Bog Gospon!» Pri četiri šatorah su po Kerman János školniku navčeni popevači jako ljepo ppevali. A zatem je prošecija išla vu cirkvu, gde je ceremonija sa spopevanjem — »Tebe Boga hvaljimo» savršilo.

Kaj je novoga!

— *Prosimo naše poštuване predplatnike, naj num vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Prolevanje krvi vu Ruskim orsagu

Iz Lodza javiju, da ove dneve vu vuličnoj bitki poleg špitalskoga javljenja 160

dajuči toga pitanja već, u onom hipu nije znal kaj bi odgovoril, pak je samo ravnodušno rekel: »jer sam se bojal, da me vaše veličanstvo nebi tam pred celom vojskom preharilo, radi one nespretnosti.»

»Ah, kaj bi — odgovori kralj — em sam ja za to za njim zajahal, jer sam mu to, da je majorom postal, već včera hotel povedati . . . ali mi je preneglo odjahal. — Ima dobroga — vrlo dobroga konja.»

Jeli je to novoimenovani major vieroval, ili nije to je sad sve jedno, samo to je istina, da je bivši kapitan svoju resignaciju opozval i natrag uzal, te je dalje služil — za sada kakti major . . .

Jedna fašenskska šala.

Mladi ljudi, kad im dobro ide, postanu jognasti pak im je puna glava hucutarijah; sve moguće nemoguće šale su im u glavi. — I pravo je tak! Zrela i pristojna šala, koja nije nikomu na škodu, osvježuje tielo

ljudih su sponorili i do 300 težko ranili. Na barikadonah strašna dela pripečala se jesu. Soldate iz hižnih oblokov sa vrelom vodom su polevali, kamenje metali i još iz hižnoga krova su na nanje strelali. Soldati više krat proti njim su išli i vu redu stojeće svekše strani skoro vse su na ražen deli. — Vu Censtoni soldactvo vnoči na više jezer person stojećih težake je strelalo. Dva ljudi su vumerli, više ih je pako ranjeno postalo.

Pokradjeni konsul.

Fleischl Sándor danski konzul ove dneve je javil, da vu Városmajor vulice ležečega stana iz njegve jestvionice dve sreberne zdeličke do 400 korun vredne su vkrali. Na lice me tu detektivi med tražbom iz mramorom potzaracanim hodniku jednoga od nove načinjenoga traga su spazili Koj je to svedočil, da nuter bivajuči tolvaj vu štomaftaj je mogel hoditi. Po temelju štomaftah je zatim i tolvaj takaj na prvo došel. Dotični je Judović Samuel 23 ljetošni stolarski detič, koj je kod konzula vu njegovem vrtu bil posluval. Od tolvaja se sad sasnal, da vre četlikrat zbog ktomu spodobnoga čina bil je kaštigani iz restom. Za držali su ga.

Tvrdo glavna samoubojstva.

Dömény Gyula nyiregyházijskoga učitelja vdovica vu minučem mesecu se trikrat vu prsa strelila, nego iz težkih svojih ran se zvrčila. Ove dneve medjutim kak iz Rozsnye telegrafraju, Döményica kad je na poladhanje svoje rodbine vu Csetnek bila dosla na tamošnjem groblju je iz nova samoubojstveni pokušaj včinila. Raztužena vdovica na groblju je trikrat nase strelila, nego na hitro su spazili i rane njenc svezali. Döményica medjutim je doli strgála sveže i poslie pet vurne strašne muke je vumrla.

Napadnost pred oltarom.

Vu Schverin občine cirkvi pred tremi dnevi prije toga kak iz Posena javiju, Baushé János težacki človek strelil je na mešu služčega svećenika, Haunemann plebanuša. Kugla je medjutim cilja s falila i vu oltar se za pilila.

Kralj vu Bruck Királyhida.

Kralj juniuša 24 dneva pogledal je 25.

i dušu. Ja se još danas ugodno siećam šalah, koje su drugi s menom a ja opet sdrugemi učinil, pak kak su te šale bite p.sve pristojne i dopušćene, se kod sastanka još i danas vrhu toga dosta nasmijemo i ugodno pozabivamo.

Evo takavu jednu pokladnu iliti fašensku šalu, koju je jedan moj conscholarec još godine 1864 u Lincu načinil.

On je bil na putu domov, a to je bilo za onda koncem prvog semestra baš u fašensko vrieme. On je imal dosta novac, a kad je moj Potratto (to mu je bil pridavek) imal novac, onda je bil kak vragu dušan na sv pripravan. Prije nekoliko dni smo mi dijaki dali u theatru u Solnogradu diletantsku predstavu, u kojoj je Potratto barbira igral, pak je na taj način došel do ciele barbirske spreme. Na putu kroz Linc si domisil, nebi li se onde jedno malo barbira igral pak u ostariji, gde je prespal, ide — u jutro od sobe do sobe, gde su putniki spavali te se najavi kakti barbira, ako bi se tko dal pobrivati. Tom prilikom si je pri-

vadžskog regimenta, 81. peščkog regimenta 4. husarskog regimenta, 3. uhlanškoga regimenta i više više vezbanjih dal je načiniti žnjimi. Pohvalil je vse regimente, nego osobito iz 25 vadaskim regimentom bil je zadovoljen.

Zvjer kradica.

Grofa Andrassy Sándora letinski logar, Nagy Lajos ove dneve vnoći skoro je žrtvom postal jednoga pogibelnoga zvjerokradice krvoločnoj napadi. Logar najmre vu rečenom vremenu strelbu počul je vu grofa Andrassyja čitar zvane šume na jednim voglu, ta se popašči i spazi, da strelba od Kiss Janoš skitalice letinskoga vurarškoga detiča je zisla, koj je vu prepovedanoj krajini na zveri zveri lešaval. Kad je sumar pušku od zvjerokradice bil potrebuval, ov sa svojom puškom iz takvom jakostjom vudri je po glavi sumara, da ga odmah oblejala krv i dokla je ksebi bil dosel, zvjerokradica je pogebeł. Letinsko žandarstvo drugi dan je prijelo pogibelnoga napadnika.

80 ljetno stara ženska dete čeka.

Kozarics Cecilia 80 ljet stara opporovečka stanovnica neprestanoma to potvrđiva, da je vu blaženom položaju, pokedob pako skupa stanuje iz drugimi siromaki, zbog došavšega materinskoga veselja gledet osebnou hižu potrebuvala je od birova, kaj je takaj i dobila, nego decu donasajuća ptica je vre tri terminuše zamudila.

Zabave konec.

Vu krčmi Petrovac István györgyhegyiskog stanovnika skup se jesu zabavljali Pec Anton i Tuzek Pál. Izprvine se jesu ljepo mirno zabavljali, kasnije medjutim su

vezal bradu, za da ga neće nitko poznati. Odmah ih je dobił desetoricu za podi brivanje, jer nitko nije dvojil, da taj neb bil barbir iz varaša. On nasapunı prvoga te se tobož domisli, da je britve u drugoj sobi zaboravil. »Odmah ću doći, samo si idem po britvu» — veli — »na numero 2 sam ju zaboravil.» I otide! Nasapunjeni čeka.

Na drugoj numeri opet to isto, tamo je opet britvu na numero 3 zaboravil. — I opet nasapunjeni čeka. »Za jednu minutu sam ovde» — veli i odbieži. I ovak načini kod svih.

Kad je bil sa svimi gotov sapunjenjem otide u svoju sobu, odveže si krivu bradu iz lica te i sebi priveže ručnik okolo vrata pak se nasapunı kak i one ostale.

Nije dugo trpelo, to je jedan za drugim nasapunjeni izašel van na hodnik te je kričal za barbirom, a on se je takaj med nje zmiesal te je med njimi još najveću larmu delal.

Ošterjaš, kelneri i kelnerice su dobiezali, dapače i barbiri, koji su navadno dohadjali onamo podbrivat goste, te su svoju nedužnost trdili. Silan smieh je nastal pri poglodu jedanaestorice nasapunjenih, ali Potratta ošterjaš nikak nije mogel umiriti — on je najviše larmal, kakov je to nered...

Spitavalo se je sim i tam, ali saznalo se uie nikaj.

I konačno je moj Potratto tobož srdit odputoval, te nam je pri svom povratku, med strasnim smiehom pripoviedal, kako voga fašenskoga komada je uzput izpelal.

Em. Kollay.

se porekli, čemo je konec taj nastal, da Tušek Pavel, Pec Antuna sa svojim žepnim nožem pošeno je spikal.

Strela ga vubila.

Majuša 15 dneva veliki viher vladal je ober Letine i njene krajine. Lipics Peter ratkaiški poljodjelavec je ravno onda na polju posluval i kad je viher prestal nasledovala ga velika ploha, pred kojom se pod jedno drvo spravil sa svojom ženom skupa. Pod strahovitom grmlavicom je strela vudrila vu ono isto drvo i vu onim hipu Lipič Peter mrtev se srušil na zemlju pod drevom. Njegovu ženu su takaj vu bezsvestnim položaju odpeljali dimo.

Koj zaspi na koli.

Tata Gabor iz svetemarije stanovnik, iz šume je drva vozil dimo, kad je kućiš gori na vozu bil zaspal. Kad se kućiš prek Draškovec bil peljal, na same sebe ostavljeni konji, pred onim draškovskim hižom, kam je pred jednim tjednom takaj drva vozil, su doli išli iz puta, med čim kola se jesu prehitila vu grabu i to tak nesrečno, da celi terh se na kućiša prevrnuł, koj je odmah mrtev postal.

Ako šah putuje.

Perzianski šah kad je vu Beč putoval vu Lembergu se takaj mudil. Četerdeset i šest hiž i druga knjim spadajuća stanja zavzel je cesarov cesar za sebe i svoje sprevoditelje. Gostione njeni račun znašal je 48 jezer korun. Dvorni peneznik je ovu šumu za jako veliko našel i počel se je pogadjati, nego gostione vlastnik, mu je odprto povedal, da samo osobna kuhinja, koju je za šaha i njegove sprevoditelje obredil, do osemnajst jezer korun ga koštala. Na zadnje po dugem pogadjanju za četerdeset i četiri jezer korun se sjedinili jesu. Šah od zadnjega, europenskoga putovanja se jako postaral, nego iz strahoviti dragimi dragulji se još vnoگو bolje nakinčil, kak pred tim toga. Njegovih sprevoditeljov bilo je više od stotine, takaj obino iz dragulji na loženi. Njihova oprava iz samemi zlatimi žnorami i medalioni viseli su na njihovih prsah.

Magjarski soldati.

Iz Bécs Ujhelya javiju: Krvna bitvina bila je ove dneve med nekulikimi težaki i med soldati. Soldati su magjarske popevke popevali na vulici, na što nekuliko pijanih težakov su je počeli psovati su njim, da naj nemške popevke popevaju. Soldati su nato na tezake na hrupili i temeljito su nje naharili. Tezake su redari polovili, soldate soldate pako soldačko stražarstvo odednalo je vu kasarnu.

Vumrla je od straha.

Iz Déve telegrafiraju. Lauer Vilmoša ženi devaiskoj oštarjašici ove dneve jeden pijani vlaški muž je nuter došel i pitva je potrebuval od nje, opet noža je naprvo vzel i grozil se žnjim. Ženska od toga se na tuliko bila prestrašila, da se mrtva srušila na zemlju. Po Lauferici je sedem dece ostalo bez matere.

Veliki viher i tuča vu Kolozsvára.

Iz Kolozsvára javi pismovnik, da tamo juniuša 20 dneva vjutro okolo osme vure sa velikom plohom tuča je padala, koja skoro jedno vuru je trpela. Po varaša njegovih vulicah kak potok teče voda. Kraj

Fellegvara dolini ležeće hiže i njihove pivnice pune jesu s vodom, dapače više stanovnikov morali se josu van odseliti iz hiž. Fuća poleg varaša vu težećem silju i ostalem drugem bilju je velikoga kvara zrokuvala.

Otajstvo.

Pred nekulikimi dnevi prije toga obrđaval je Horvath Károly svoje gostivanje iz jednom ljepom mladom pucom vu Ant občini. Mladići su ljubili jeden drugoga i blaženo se jesu zabavljali med svadbenim krugom. Večer med veselim špricanjem dimo išlesu na svoj stan. Drugi dan zaručnice njei na draga majka ide pohadjat mladiće i mrtve najde nje na postelji. Lista su ostavili za sobom, vu kojem ovo pišeju, da se jesu jako ljubili i skupnim porazumlenjem ideju vu smrt. Samo to su prosili, da jednoga kre drugoga vu cvetni grob naj pokopaju iz muzikom, vu beli opravi puca iz njihovim sprevodjanjem. Ovo njihovo želju su takaj i svršili bili.

Razbojniki vu kupalištu.

Drzovito razbojstvo načinili jesu ove dneve večer vu Császárkupelje gostioni, koje jednu hižu povsema porobili jesu. Gostione na prvoj njenoj kati iz dve sobah stojećem stanu od nekuliko tjednov Schindler Alfonza uhlanuški oberleitinand stanuje iz svoje suprugom i gubernaticom. Pred ovimi dnevi po podne Schindlernica iz svojom gubernaticom je vu varaš otišla, i sam suprug ostal je doma, koj okolo osme vure doli išel je vu gostionu večerjat. Ovo vreme su hasnuvali razbojniki. Samo fertalj vure mogel je biti najmre vu gostioni kad vsa prestrašena odeži doli njegova supruga i veli da su stana oplenili. Vu dveh hižah izbilja sve je bilo rezmetano ormari razbiti, i izniknula je oberleitinand njegove suproge dragulja zadržavajuća škatula takaj, vu kojoj blizo do stojezer korun vrednoga dragocenjenoga blaga bilo je. Na sreću oberleitinand njegovi penezi do dve sto jezer korun su ipak ostali. Portaš je povedal da je videl razbojnika kad se poleg njega omeknul. Za njim je bežal i prijel ga takaj, nego razbojnik se nazaj obrnuł i jeden bodec je vćinil prama njemu. Na ruki ga takaj i ranil bil. Dok su vu hiži pregledavali razbojnikov njihove trage, doli vu parku jedna ženska našla je dragulje iz gjemanti skupa, jeden stolnjak pako je telefona — na njegovem drodu visel. Iz toga tak sudiju, da razbojnik mogel je imati pajdaša, koj se med grmi bil skrıl i razbojnik metal je njemu doli vkradjeno blago. Drzovito razbojstvo je strahovito uzrunjanost načinilo tim bolje takaj, ar više njih je vidilo kad je razbojnik vužgal od villamoša plamen i sekurno je posluval vu hiži bez toga, da bi ovi drugi stanovnici ikakvo sumnju imali, da kaj se pripеча tam gori. Redarstvo traži drzovite razbojnike.

Vubil je svoju mater.

Iz Pečuha javi pismovnik. Vu jako zlocestoj slogi živel je v Mecseklaku mlajši Kovač Jozsef i njegovoga majka. Ove dneve takaj se jesu tak posvadili zbog nečesa, da je mati sekiru pograbila na sina, da ga žnjom vubije. Kovács prvie još nek bil krvoločnim oružnjem njega bila vudrila, van vzeze iz ruk njenih sekiru i poglavi vudri šnjom svoju mater. Vudarec staru žensku je tak dosegel na sluhih, da se odmah mrtva srušila na zemlju. Krvoločni dečko se predal žandarom.

NOXIN

Czipő - Crème

(törvényesen védve).

sevrő- és kid-box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak tükröfényt kölcsönöz. Kapható: drogériákban, jobb czipő-üzlet, bőrkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.

Főraktár **CSÁKTORNYÁN:**

MAYER TESTVÉREK

„URANOS” vegyészeti
gyár

Hochsinger Testvérek Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

925 11-15

Gabona árak. — Újra zítka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00—
Rozs	Hrż	12.00—
Árpa	Ječmen	12.00—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	16.50—
Fehér bab uj	Grah beli	18.00—
Sárga „ „	„ žuti	16.00—
Vegyes „ „	„ zinešan	16.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	16.00—
Tökmag	Košćice	18.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Globus -
FISZTRÓKIVONAT

917

Margitai József

Horvát nyelvtan

iskolai és magánhasználatra

Ára kötve: 3 korona.

Margitai József

Horvát-magyar és magyar-horvát

Zsebszótár új bővített kiadás

Ára kötve: 3 korona.

Kapható: **FISCHEL FÜLÖP**

könyvkereskedésében

Nagykanizsán és Csáktornyan.

Horvát vagy vend nyelvet beszélő

irnok,

ki magát a telekkönyvekben ismeri Alsólendván ügyvédi irodában azonnal alkalmazást nyerhet.

960 1—2

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvételik **Fischel F. (Strausz Sándor)** könyvnyomdájában Csáktornyan.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája Csáktornyan.

A legújabb gyorssajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

u. m.: névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat

röpiratokat, műveket stb.

bármely nyelven és kivielen a legjutányosabb árak mellett.

1634. sz. 1905.

Hirdetmény.

VII. hegykerület község képviselő testületének 1905. évi jun. hó 18-án hozott határozata folytán közhírré tétetik, hogy a község

vadászati joga

1905. évi auguszt. hó 15-től 1911. évi auguszt. hó 15-ig terjedő 6 évre Szelencén a községbíró házában 1905. évi július hó 23-án d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Kikiáltási ár 40 kor., — Az árverés többi feltételei a mura-szerdahelyi körjegyzőségnek meg tudhatók.

VII. hegykerületben, 1905. június 25.

A község előljárósága.

957 1—1

1365. sz. 905.

Hirdetmény.

VIII. hegykerület község képviselő testületének 1905. évi jun. hó 18-án hozott határozata folytán közhírré tétetik, hogy a község

vadászati joga

1905. évi auguszt. hó 15-től 1911. évi auguszt. hó 15-ig terjedő 6 évre Hidegfalun a községbíró házában 1905. évi július hó 23-án d. u. 2 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Kikiáltási ár 20 kor. — Az árverés többi feltételei a mura-szerdahelyi körjegyzőségnek meg tudhatók.

VIII. hegykerületben, 1905. június 25.

A község előljárósága.

958 1—1

Egy a rufos- és vegyesárú üzletben teljesen jártas fiatal

gyakornok

(fizetése teljes ellátás és 16 korona) és egy

tanuló

azonnal felvétetik SONNENWALD HERMANN kereskedésében Alsódomborun.

959 1—2

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés „Grand Prix”

962 1—29

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkotórészekről.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.00 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Szőlő-sajtók, Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek
Teljesen felszerelt szűretelő készülékek állandóan és kocsi-ra szerelve

Lé-sajtológák, bogzó őrlők.

Ászaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad. üzemkődő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA”-permetezők: szőlők, gyümölcsfák, komló- és szegecs permetezésére.

SZŐLŐ-EKÉK gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámorai által

MIEN, III Taborsgasse 71.

ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselő és viszontárúsítók kerestetnek.

Kitüntette:

961 1—12